

En lille bog om den store Churchill

Kulturjournalist Jan Hedegaard har udgivet en kort, velskrevet biografi om Winston Churchills liv som kriger, kunstner og statsmand.

Af Henrik Denman

Det er snart 70 år siden, at Anden Verdenskrig startede, og siden er mange nye generationer kommet til, mens antallet af mænd og kvinder, der oplevede krigen, hastigt svinder ind. Winston Churchills navn er i den grad knyttet til frihedens sejr over nazismen i Vesteuropa, og nye generationer af historieinteresserede har behov for at kunne læse om denne store engelske personlighed i det 20. århundredes krigshistorie og storpolitik.

Det danske læserpublikum har nu fået en ny biografi om Churchill: "En lille bog om Churchill". Den forholdsvis korte bog er skrevet af kulturjournalist ved Berlingske, Jan Hedegaard, der tidligere har udgivet citatbogen "Churchill citater - Ordrig, åndrig og nedrig" (2015), som er udkommet i flere oplag.

Hedegaards nye bog er en let introduktion til Winston Churchill, som henvender sig til det brede læserpublikum. Churchill-litteraturen øges konstant og er meget omfangsrig, og alt efter interesse og historisk indsigt kan man vælge især engelsksprogede bøger, der strækker sig fra historikeres forskningsresultater om specifikke temaer i Churchills tilværelse til almene, kortere introduktioner til hans brogede og fascinerende lange liv.

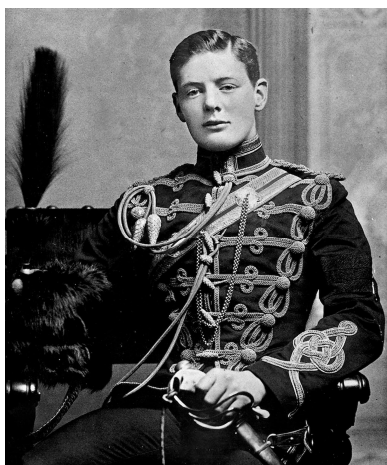
Jan Hedegaard føjer således ikke noget nyt til den eksisterende litteratur, men bygger sin bog på både klassiske værker om Churchill og nyere bøger, hvoraf nogle også er udkommet på dansk. Desuden inddrager han naturligvis Churchills taler og flere af hans bøger som en del af kildematerialet.

Bogen er opbygget som en traditionel biografi. Forfatteren går kronologisk til værks frem for at opbygge bogen efter centrale temaer. Undertitlen "Kriger, kunstner, statsmand" fortæller dog om bogens tre ledetråde.

Jan Hedegaard begynder med Churchills unge år, og han kommer hurtigt frem til deltagelsen i flere krige. Churchill deltog således i tre krige og skrev tre bøger, inden han som 26-årig gik ind i politik. Fra ganske ung levede han over evne og med udgifter, som hans indtægter ikke kunne dække. Han fik derfor tidligt gang i en karriere som krigsreporter, som på baggrund af avisartiklerne blev forfatter og historiker. På den måde var forfatterskabet i pressen og bøger en væsentlig indtægtskilde livet igennem.

Churchill havde del i flere politiske beslutninger, hvoraf nogle i krigstid viste sig at være katastrofale. Han var marineminister ved Første Verdenskrigs udbrud. Han gik i gang med at modernisere flåden, og han slog til lyd for anvendelsen af fly til krigsformål. Han var med i udviklingen af de tidligste pansrede kampvogne, og han arbejdede med flere planer for at kunne besejre Tyskland, bl.a. en invasion af Slesvig-Holsten fra Østersøen. Han oplevede også tilbageslag. For briterne blev forsøget på

at bemægtige sig Gallipoli-halvøen i 1915 en af krigens store militære katastrofer, og Churchill fik og påtog sig skylden for udfaldet.

Winston Churchill som 21-årig
i uniform fra
4th. Queen's Own Hussars. Foto fra 1895.

Winston Churchill var kendt for sine storslåede taler, der
var et vigtigt middel til at puste håb og kampgejst ind i
den britiske befolkning.

Jan Hedegaard fortæller fint og veldisponeret om Churchills karriere i mellemkrigsårene og giver derefter god plads til flere aspekter i Anden Verdenskrig. Det gælder udnævnelsen til premierminister i maj 1940, evakueringen ved Dunkerque samme år og hans storslåede taler til den britiske befolkning, der var et vigtigt middel til at puste håb og kampgejst ind i briterne.

Det gælder videre luftslaget mod Tyskland og de storpolitiske møder med den amerikanske præsident Franklin D. Roosevelt og Ruslands leder, Josef Stalin. Det gælder de allieredes landgang i Italien og Churchills store ønske om at være i forreste linje ved D-dag. Hedegaard kommer også rundt om Churchills forhold til Alan Brooke, der blev udnævnt til feltmarskal i 1944.

Da krigen var slut i Europa (verdenskrigen sluttede først i 1946 i Asien), tabte Churchill ved parlamentsvalget, men blev dog påny premierminister i årene 1951-1955. Efterkrigsårene gav ham mere tid til at styrke både forfatterskabet og malerierne til han døde den 24. januar 1965 i en alder af 90 år.

”Cirklen var sluttet i den vældige runddans, der havde været Churchills mageløse liv.” Således sammenfatter Jan Hedegaard Churchills rigt facetterede liv, som på mange måder påkalder sig vores interesse på både det politiske og militære område. Den fyldige litteraturliste giver god mulighed for at læse videre i nogle af de større værker om Winston Churchill.

Jan Hedegaard: En lille bog om Churchill. Lindhardt og Ringhof 2018. 288 sider. 199,- kr.